

Imię i nazwisko Klasa Grupa A

1. Przedstaw kulturę i osiągnięcia starożytnych Rzymian – wpisz do tabeli brakujące informacje.

Lp.	Dziedzina	Przykłady	Wkład w rozwoju kultury i cywilizacji europejskiej
a)	Architektura i budownictwo	– – –	– wykorzystanie w późniejszych wiekach osiągnięć Rzymian w budownictwie: betonu, zaprawy i tynku – –
b)	Filozofia	–; przedstawiciel:	–
c)	Prawo rzymskie	– – –	– prawo rzymskie stało się fundamentem prawodawstwa europejskiego w średniowieczu – –

2. Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu – wyjaśnij, jak rozumiesz sens tego wywodzącego się z czasów starożytnych powiedzenia.

.....

.....

.....

Imię i nazwisko

Klasa

Grupa B

1. Przedstaw kulturę i osiągnięcia starożytnych Rzymian – wpisz do tabeli brakujące informacje.

Lp.	Dziedzina	Przykłady	Wkład w rozwoju kultury i cywilizacji europejskiej
a)	Literatura	– – –	– dzieła starożytnych Rzymian do dziś należą do kanonu literatury – –
b)	Retoryka	– mowy i	–
c)	Nauka	– – –	– systematyka zastosowana w encyklopedii stała się fundamentem dwustopniowego systemu średniowiecznego szkolnictwa (<i>trivium</i> i <i>quadrivium</i>) – –

2. *Dura lex sed lex* („twarde prawo, lecz prawo”) – wyjaśnij sens tej łacińskiej sentencji.

.....

.....

.....

16. Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian

Zakres rozszerzony. Model odpowiedzi*

Grupa A			Punktacja
Zadanie 1.			Punktacja
a) Architektura i budownictwo	<ul style="list-style-type: none"> – amfiteatry, np. Koloseum – świątynie z kopułami, np. Panteon – rzymskie drogi (np. Via Appia) – bazyliki – budownictwo mieszkalne, np. wille, pałace, insule – łuki triumfalne, np. Tytusa, kolumny, np. Trajana <p><i>[Wymagane są trzy przykłady].</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie w późniejszych wiekach osiągnięć Rzymian w budownictwie: betonu, zaprawy i tynku – zastosowanie w architekturze półokrągłych sklepień i kopuł – nawiązanie do porządków architektonicznych starożytnych Rzymian w architekturze późniejszych epok – technikę budowy dróg oraz rozplanowanie ich sieci wykorzystywano w późniejszych epokach – projekty świątyń budowanych w późniejszych wiekach inspirowane rzymskimi bazylikami <p><i>[Wymagane są dwa argumenty].</i></p>	5 pkt
b) Filozofia	<ul style="list-style-type: none"> – stoicyzm; przedstawiciel: Seneka / Marek Aureliusz 	<ul style="list-style-type: none"> – z prądów rzymskich stoików czerpali twórcy oraz myśliciele późniejszych epok, także współcześnie filozofia stoicka ma wielu naśladowców 	3 pkt
c) Prawo rzymskie	<ul style="list-style-type: none"> – prawo dwunastu tablic – prawo małżeńskie – zasady prawa rzymskiego (np. <i>lex retro non agit</i> / prawo nie działa wstecz, <i>audiatur et altera pars</i> / należy wysłuchać drugiej strony) 	<ul style="list-style-type: none"> – prawo rzymskie stało się fundamentem prawodawstwa europejskiego w średniowieczu – rzymskie prawo (zwłaszcza cywilne) podstawą w tworzeniu współczesnych systemów prawnych – starożytne łacińskie sentencje prawne podstawowymi zasadami współczesnego prawa 	5 pkt
Zadanie 2.			Punktacja
W powiedzeniu kryje się informacja o tym, jak zaplanowano sieć dróg rzymskich – wszystkie drogi prowadziły do stolicy, nawet te z najdalszych zakątków Imperium Romanum.			2 pkt za pełną poprawną odpowiedź 1 pkt za niepełną poprawną odpowiedź
RAZEM			15 punktów

Grupa B			
Zadanie 1.		Punktacja	
a) Literatura	<ul style="list-style-type: none"> – pamiętnikarstwo, Juliusz Cezar – liryka miłosna, Owidiusz – piśmiennictwo historyczne, Polibiusz / Tytus Liwiusz / Tacyt <p><i>[Wymagane są trzy przykłady; punktowana jest także odpowiedź bez wskazanych autorów].</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – dzieła starożytnych Rzymian do dziś należą do kanonu literatury – źródło inspiracji oraz wiedzy, z którego czerpali twórcy, uczeni, myśliciele żyjący w kolejnych wiekach oraz współcześnie – motywy i gatunki literackie zaczerpnięte z twórczości starożytnych obecne w wielu późniejszych i współczesnych dziełach – piśmiennictwo historyczne źródłem wiedzy o historii starożytnych – pamiętnikarstwo źródłem wiedzy o historii, obyczajach, sztuce wojennej Rzymian <p><i>[Wymagane są dwa argumenty].</i></p>	5 pkt
b) Retoryka	<ul style="list-style-type: none"> – mowy Marka Kwintyliana i Marka Tulliusza Cicerona 	<ul style="list-style-type: none"> – osiągnięcia Rzymian w retoryce wykorzystywano powszechnie w ciągu wieków w nauczaniu sztuki przemawiania – figury retoryczne oraz logika argumentacji rzymskich mówców jest wzorem dla współczesnych polityków, prawników, filozofów <p><i>[Wymagany jest jeden argument].</i></p>	3 pkt
c) Nauka	<ul style="list-style-type: none"> – pierwsza rzymska encyklopedia [Marka Warrona] – <i>O architekturze</i> Witruwiusz – kalendarz juliański <p><i>[Punktowana jest także odpowiedź bez wskazanego autora encyklopedii].</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – systematyka zastosowana w encyklopedii stała się fundamentem dwustopniowego systemu średniowiecznego szkolnictwa (<i>trivium</i> i <i>quadrivium</i>) – dzieło Witruwiusza prezentujące dorobek starożytnych Greków i Rzymian w dziedzinie architektury, budownictwa i techniki, inspirowało architektów i rzemieślników późniejszych epok – kalendarz opracowany na zlecenie Juliusza Cezara stosowano powszechnie w Europie przez wiele wieków; w Polsce do 1582 r., w Rosji do 1918 r., do dziś jest używany w liturgii prawosławnej i greckokatolickiej 	5 pkt
Zadanie 2.		Punktacja	
<p>Treść sentencji wskazuje, że zasady prawa były traktowane przez Rzymian poważnie. Osoby, które prawa nie przestrzegały, musiały się liczyć z tym, iż poniosą karę, a rzymskie kary były bardzo surowe (praca w kopalniach, niewola, wystawienie do walk na arenie, ukrzyżowanie, czyli kara śmierci).</p>		<p>2 pkt za pełną poprawną odpowiedź</p> <p>1 pkt za niepełną poprawną odpowiedź</p>	
RAZEM		15 punktów	

* Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.